

HORT ESCOLAR

UNA INICIATIVA DE L'AMPA/AFA de L'INSTITUT
ANNA GIRONELLA DE MUNDET
(BARCELONA)

1 Quina necessitat havíem detectat?

Barcelona és una ciutat densament poblada on, sovint, hi manquen els espais verds. La gran majoria d'instituts es troben immersos entre paviments de ciment que fan de l'educació un espai poc atractiu. A més, els models convencionals d'educació són coneguts per dissenyar i construir les aules en espais interiors, sovint poc lluminosos.

Les classes teòriques tenen poca aplicabilitat a un context real. En aquests espais, els sentits estan totalment desconnectats de l'entorn més natural.

Hi havia la necessitat, doncs, de fer vincle amb l'entorn. I una bona manera de fer-ho era l'hort escolar. L'hort podia refer el contacte social que s'havia perdut entre la comunitat educativa per la COVID19 i, a la vegada, generar un barri més enriquit, donant-li oxigen, cultura i, per tant, vida.

Els horts escolars són una de les eines pedagògiques que funcionen com un eix vertebrador envers els aprenentatges competencials i on hi tenen cabuda majoritàriament l'Aprenentatge Basat per Projectes (ABP) i l'Aprenentatge-Servei (ApS); a més dels productes finals que se n'obtenen: generen cohesió entre l'alumnat, el professorat i la resta de la comunitat.

I tenia encara una altra avantatge: era una oportunitat per treballar a l'aire lliure i sobreviure a la situació de pandèmia, entre d'altres com treballar els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) que marca l'Agenda 2030 de l'Organització de les Nacions Unides (ONU).

2 Descripció de la iniciativa:

Amb aquesta necessitat, la comissió de sostenibilitat ambiental de l'institut va sol·licitar al setembre de l'any 2020 (per mitjà de la redacció d'un projecte tècnic-pedagògic) l'espai del viver de les Heures, un antic viver de la Diputació de Barcelona, poc humanitzat i ocupat per la vegetació. El projecte va ser acceptat el novembre del mateix any.

Ràpidament, l'AFA del centre i el professorat implicat en desenvolupar el projecte educatiu es van posar d'acord en generar un vincle per tal de gestionar l'espai, amb finançament de la Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya (XESC - programa Escoles + Sostenibles) i de la mateixa AFA. Amb la subvenció es va construir el tancat, i durant el gener del 2021 es va inaugurar l'espai, fent una plantada inicial en la qual hi van participar l'alumnat i les famílies del centre.

Durant el curs 2021-2022, es va oferir a l'alumnat de 1r d'ESO, per primer cop, una matèria de caràcter trimestral directament vinculada a l'hort (Agroecologia), que treballava en base a un ABP, amb continguts transversals que lliga les ciències naturals, la tecnologia, les ciències socials, així com aquelles que recauen sobre els valors ètics.

D'altra banda, durant aquell mateix curs es va crear un sistema d'autogestió de l'hort, que s'ha mantingut en el temps per mitjà de la generació de convenis de col·laboració amb les famílies. Cada família, a l'inici de curs, sol·licita una parcel·la de 9 x 1,5 m per tal de practicar l'horticultura i la transició ecològica i fomentar l'aprenentatge tot compartint les seves vivències i experiències. Actualment s'ha generat un vincle amb l'escola els Pins i el Centre d'Educació Especial la Ginesta, per tal de compartir l'espai i enriquir encara més aquestes pràctiques. A més, hi col·labora la fundació privada d'integració social ASSÍS i la UB aportant alumnat en pràctiques.

3

Els principals resultats aconseguits:

Amb el desenvolupament d'aquest projecte, s'han aconseguit posar en marxa diferents projectes de sostenibilitat que, a més, ens han permès aconseguir dos premis de l'Ajuntament (Barcelona Escoles + Sostenibles).

Funcionament
de l'hort
escolar.

D'altra banda, s'ha aconseguit cohesionar la comunitat educativa amb un total de 25 parcel·les cedides (100%). Els projectes realitzats relacionats amb els horts han estat:

- Projecte "Roses sense espines – Roses quilomètriques", basat en fer la diada de Sant Jordi més sostenible amb producció local de roses.
- Projecte "Per un viatge de curs + sostenible", basat en estudiar alternatives més sostenibles en el viatge final de curs de 4rt d'ESO.
- Projecte "Compostem i aprenem", en el que l'alumnat estudia profundament l'economia circular dels residus i el cicle de la matèria orgànica per mitjà de la pràctica del compostatge.
- Projecte "Homes i dones del temps a l'horta", en el que l'alumnat estudia l'afectació de les variables meteorològiques de l'entorn sobre l'hort.
- Projecte d'internacionalització ERASMUS + "Students Against Extinction (SAE) – Estudiants en contra de l'extinció" en el que l'alumnat va fer-se expert en el paper de les abelles i va aportar el seu gra per evitar l'extinció.
- APS "Para el Carro!" en el que l'alumnat de 2n de Batxillerat aprèn i pren decisions sobre el malbaratament alimentari.
- Projecte d'espai multisensorial "Natura Viva" basat en l'observació dels sentits amb plantes aromàtiques.